

*ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ
КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ
КАФЕДРА ПЕДІАТРІЇ З ДИТЯЧИМИ ІНФЕКЦІЙНИМИ ХВОРОБАМИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ*

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ТА ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА**

***SLOVAK UNIVERSITY OF AGRICULTURE IN NITRA, SLOVAKIA
INSTITUTE OF PLANT AND ENVIRONMENTAL SCIENCES***

**УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОНИНИ»

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини

**ЗБІРНИК ПРАЦЬ
XVII МІЖНАРОДНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(12-13 квітня 2024 року)

УЖГОРОД 2024

УДК 61:613/614:316.4.051(043.2)

С91

*Рекомендовано до друку та опублікування на засіданні Вченої ради
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 6 від 23 квітня 2024 р.)*

*Рекомендовано до друку на засіданні Редакційно-видавничої ради
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 2 від 16 квітня 2024 р.)*

За редакцією проф. **Ганича Т.М.**

Голова редколегії:

Т.М. Ганич – доктор медичних наук, професор, професор кафедри
факультетської терапії медичного факультету ДВНЗ "УжНУ"

Члени редколегії:

проф. Дербак М.А.
проф. Сірчак Є.С.
проф. Горленко О.М.
проф. Гаврилко П.П.

Автори опублікованих робіт несуть повну відповідальність за зміст і
ілюстративний матеріал.

**Сучасні аспекти збереження здоров'я людини: збірник праць
XVII Міжнародної міждисциплінарної наук.-практ. конф. (м.Ужгород,
12-13 квітня 2024 року) / За ред. проф. Т.М. Ганича. – Ужгород:
ДВНЗ «УжНУ», 2024. – 261 с.**

Збірник праць конференції містить актуальні науково-практичні матеріали щодо підтримання здоров'я людини в сучасних умовах, зокрема, оздоровлення населення природними засобами, у т.ч. лікувальними травами, забезпечення адекватного харчування, якісної питної та мінеральної води, подолання йододефіциту, використання сучасних агротехнологій для збереження і збагачення біорізноманіття природи, актуальні питання лікування поєднаної патології в сучасних умовах.

На всі роботи одержано фахові рецензії.

ISBN 978-617-8321-21-5

© ДВНЗ «УжНУ», 2024

© УТЕІ КНТЕУ, 2024

БІОЛОГІЧНО АКТИВНІ ДОБАВКИ ТА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ ЗІ СПЕЦІЙ, ЩО ЗАРЕЄСТРОВАНІ В УКРАЇНІ

Волошина Л.О., Окіпняк І.В., Доголіч О.І., Бачинська І.В.,
Волошина К-Б.А.

*Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці,
Україна*

e-mail: voloshka03@ukr.net

Актуальність. Зростаюча захворюваність населення з явищами коморбідності і поліморбідності ускладнює програми та тривалість лікування і реабілітації таких пацієнтів, сприяє поліпрагмазії та розвитку побічних ефектів і ускладнень від ліків синтетичного походження [2, 3]. Останні явища не притаманні засобам рослинної природи (ЗРП), вони можуть застосовуватися триваліше, володіють багатогранною метаболічно та поліорганною діями, є більш сприйнятними людським організмом. Тому закономірно в останні десятиріччя у світовій медицині, фармації і парафармації значно зріс інтерес до дослідження і застосування ЗРП, особливо в їх різних поєднаннях. До останніх відносяться також спеції (див. повідомлення 1).

Метою роботи є лаконічна інформація про найбільш поширені ліки і біологічно активні добавки (БАД) на фармацевтичному ринку України.

Матеріал і методи. Проведений інформаційний пошук в друкованих і електронних джерелах, наукових базах із застосуванням методів аналізу, порівняння і узагальнення.

Результати. Встановлено, що найбільш популярними для виготовлення ліків і БАД є: імбир, куркума, часник, петрушка, перці. Зокрема:

І Імбир та інші. Препарат *Верта* -екстракт кореня 300 мг (Україна, ТОВ «Омніфарма», Київ), ефективний при лікуванні хворих на остеоартроз, болю в нижній ділянці спини (радикуліт, остеохондроз, ішіалгія).

Антифронт (ЗАТ «Береш Фарма», Угорщина) – це суміш екстрактів кореня імбиру (24 мг) і куркуми (3 мг), солодки, меліси і листя зеленого чаю (в капсулах або водно-спиртовій настоянці). Популярний при явищах метеозалежності, вегетативної нестабільності, невротичних станах.

Кофол, сироп (Charak Pharma, Індія): екстракти кореня імбиру (10 мг), куркуми (20 мг), плодів чорного перцю (10 мг), базиліку (60 мг) та ще 8 індійських рослин. Чудовий засіб боротьби з різними проявами кашлю.

Доктор МОМ, сироп (Unique Pharmaceuticals, Індія): екстракти імбиру (10 мг), куркуми (5 мг), базиліку (10 мг), плодів чорного перцю (1 мг), солодки, алое та ще 9 індійських рослин. Ефективний при поєднаних ураженнях органів дихання та травлення, починаючи з дитячого віку.

Бронхомед, сироп (ПАТ «Хімфармзавод, Червона Зірка» Україна): екстракти імбиру (25 мг), кориці (5 мг), базиліка (75 мг), плодів мускатного горіха (25 мг), перцю довгого (15 мг) та ще 6 індійських лікарських рослин. Дуже корисний при поєднаних захворюваннях бронхолегеневого апарату, органів травлення, печінки та явищах дисбіозу.

Бронхо Веда плюс, сироп («Свролайф» Великобританія): екстракти імбиру (25 мг), кориці (5 мг), базиліку (75 мг), плодів перцю довгого (14 мг), мускатного горіха (25 мг). Показання такі ж, які і для Бронхомеда.

Травісил, льодяники (Плетхіко Фармасютікалз, Індія): екстракти кореня імбиру (12 мг), насіння чорного перцю (40 мг), куркуми (15 мг), базиліку (5 мг) та ще 9 індійських лікарських рослин. Засіб багатогранної дії при ураженнях системи травлення, починаючи з ротової порожнини, а на резорбтивному рівні діє як адаптоген.

II Часник

Алохол, таблетки (Борщагівський ХФЗ, Україна): сухі екстракти часнику (40 мг), листя кропиви, суха медична жовч, активоване вугілля. Популярний упродовж більш ніж півстоліття для лікування патології жовчного міхура, при постхолецистектомічному синдромі, диспептичних явища різного генезу, закрепках.

Альцинара, таблетки (Борщагівський ХФЗ, Україна): сухий екстракт часнику (128 мг) та артишоку (40 мг). Сприятливо впливає при ураженнях ШКТ, гепатобіліарної системи і нирок.

Кваі, капсули (МСМ Klosterfrau gМbH, ФРН): екстракт часнику в олійній формі, рекомендується як допоміжний рослинний засіб при атеросклеротичних ураженнях різних органів.

Ревайтл, капсули (Великобританія): високі дози екстракту часнику (625 мг) в олійній (з аахісу) формі та сорбітол. Діє потужніше, ніж Кваі, виявляє бактерицидну, фунгіцидну, протівірусну, болетамувальну дії, сприяє кишковому еубіозу, діє при свербіжу шкіри.

Кардіоейс, капсули (Вітабіотікс ЛТД, Великобританія). Склад: олія часнику (100 мг), лецитин, омега-3, вітаміни Е, С, В1, В2, В6, В12, фолієва кислота, ДЗ, селен, Mn, Cu, Zn, Cr. Загальна зміцнювальна дія потужніша, ніж Ревайтлу.

III Петрушка та розмарин

Уронефрон, таблетки, краплі, сироп (Фармак, Україна). Окрім екстракту коренів петрушки кучерявої містить екстракти лушпиння цибуля ріпчастої, листя берези повислої, кореневища пирію повзучого, насіння гуньби сінної, трави золотушника, стебел хвоща польового, трави спориша та коренів любистку лікарського. Сфера застосування – запальні та метаболічні ураження сечостатевої системи.

Канефрон, таблетки, краплі (Біоноріка, ФРН). Склад: екстракти розмарину (18 мг), трави золототисячника (18 мг), кореня любистку (18 мг). Популярний лікарський засіб при запальних і метаболічних ураженнях сечостатевої системи.

Фітолізін, паста, капсули (Гербаполь, Варшава): екстракти коріння петрушки, трави споришу, листя берези, кореневища пирію, любистку, трави золотарника. Застосування як і уронефрону.

Тазалок, краплі (Др. Густав Кляйн, Німеччина): екстракти коріння петрушки, гадючника шестипелюсткового, селери, квіток нагідок, трави підмаренника справжнього, льонку звичайного.

Нефрокеа, таблетки (Schöpen, Швейцарія): екстракти листя петрушки, плодів журавлини, насіння селери, трави і листя настурції, вітаміни С і В6, цитрат калію.

Уріklar, капсули (Adipharm, Болгарія): сухі екстракти кореня петрушки, стулок квасолі, листя берези, брусниці, трави ромашки лікарської, натрію і калію цитрат.

Урофіт, таблетки («Томіл Херб», Болгарія): екстракти кореня петрушки, трави мучниці, ялівцю звичайного, листя ліщини, лопуха великого, підмаренника, трави парила, хвоща польового, кукурудзяних приймочок, ехінацеї пурпурової, свинорію пальчастого, миколайчиків польових.

Всі зазначені засоби застосовуються при запальних процесах сечостатевої системи, сечокислому діатезі, подагричних ураженнях нирок.

IV Перці (чорний, кайєнський, паприка)

Єврофаст гель (ПП «ВТФ Альянс», Харків). Склад: олійний екстракт перцю, кореня живокосту, олія терпентинова, ефірна олія ялиці, метилсаліцилат, шунгіт, вода з наночастинками срібла. Ефективний засіб при больових синдромах та ураженні опорно-рухового апарату.

Еспол, мазь (ХФЗ, «Червона зірка», Україна). Склад: екстракти стручкового перцю (100 мг), олія коріандру (250 мг), метилсаліцилат, диметилсульфоксид. Застосування аналогічне.

Кансіол, розчин (ІПРАТ «Фітофарм», Україна). Склад: екстракти плодів перцю стручкового (0,1 мл), кислота саліцилова, рицинова олія. Дерматологічний засіб при алопеції, лупі.

В цьому повідомленні ми навели лише частку БАД і ліків із спецій на українському ринку, з якої все ж таки видно, як скромно виглядає українська фармацевтична та парафармацевтична галузі порівняно із подібними в європейських і азійських країнах. Звертаємо увагу колег, що спеції в країнах, гідних для наслідування, застосовуються в різних поєднаннях, в т.ч. з лікарськими рослинами, в основному як доповнення до комплексного лікування різних недуг. Чи достатньою є інформація про ці засоби серед медичної спільноти в Україні? Скоріш за все ні. Але ж ширше використання цих засобів у комплексній реабілітації сучасних хворих із явищами полі- і коморбідності сприяло б підвищенню ефективності лікувального процесу.

Висновок. БАДи зі спецій, особливо в поєднанні із додатковим включенням чинників із лікарських рослин, в європейських і азійських розвинутих країнах вважають цінним лікувально-профілактичним доповненням до комплексної терапії за властивого для них багатогранного метаболічно і поліорганного сприятливого впливу. В Україні доцільно посилити інформаційну складову для лікарського загалу про ці засоби з метою ширшого використання в клінічній практиці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний реєстр України лікарських засобів. on-line версія. Електронний ресурс <http://www.moz.gov.ua/portal/mtph/register/medicines>
2. Фадєєнко Г.Д., Несен А.О. Коморбідність і інтегративна роль терапії внутрішніх органів. -Укр.терапевт. журн., 2015;2:7-15
3. Хімїон Л.В., Клімусь І.В. Поліморбідність в ревматології . Сучасна програма ведення сімейним лікарем. – Здоров'я України, 2016; 2:59-61

SUMMARY

BIOLOGICALLY ACTIVE SUPPLEMENTS AND MEDICINES FROM SPICES REGISTERED IN UKRAINE

Voloshyna L.O., Okipnyak I.V., Dogolich O.I., Bachynska I.V., Voloshyna K.A.

The article provides information on biologically active additives and medicines from the most popular spices in the world, registered in Ukraine. It is believed that the wider use of these means will be especially useful as a supplement to the complex treatment of patients with poly- and comorbidity phenomena.

Key words: spices, biologically active supplements, poly- and comorbidity, treatment.